

DEPARTAMENTUL DE STUDII PARLAMENTARE ȘI POLITICI UE
DIRECȚIA STUDII ȘI DOCUMENTARE LEGISLATIVĂ

**POLITICI DE CREȘTERE A
NATALITĂȚII ÎN UNELE
STATE UE ȘI ISRAEL**

studiu documentar

---

august 2021
actualizat iunie 2026

Lucrările elaborate în cadrul Direcției studii și documentare legislativă au caracter documentar și nu reprezintă punctul de vedere al Camerei Deputaților.

Documentele legislative oficiale au fost consultate în limba de origine, iar traducerea informațiilor relevante selectate nu reprezintă o traducere oficială, fiind furnizată ca un mijloc de înțelegere a unui document original, scris în altă limbă.

Baza de date cuprinzând totalitatea studiilor elaborate de Direcția studii și documentare legislativă poate fi accesată prin intermediul paginii de Intranet a Camerei Deputaților la adresa:

<http://www.cdep.ro/pls/dic/site2015.page?den=dsdl-home1>

Documentare și sinteză: Mariana Violeta Cincă
consilier parlamentar, **Sebastian Simion**, consilier parlamentar - Direcția studii și documentare legislativă
Palatul Parlamentului, str. Izvor nr.2-4, sect.5, București
Tel: 021.316.03.65; 021.414.13.50/ 51, Interior 1350/1349, camera 5070

E-mail doc@cdep.ro

CUPRINS

INTRODUCERE	4
MĂSURI DE CREȘTERE A NATALITĂȚII LA NIVELUL UNOR STATE MEMBRE ALE UE	7
ROMÂNIA	7
CROAȚIA	10
DANEMARCA	13
FRANȚA	14
IRLANDA	19
POLONIA	21
SUEDIA	25
UNGARIA	27
STATE NON-UE - ISRAEL	30
BIBLIOGRAFIE	35

Introducere

[În ultimele trei decenii](#), fertilitatea negativă a devenit un fenomen global; în prezent, jumătate din populația Terrei trăiește în țări în care fertilitatea este sub 2,1 nașteri per femeie (pragul de înlocuire a populației). În estul Asiei, Europa de Sud, Centrală și de Est se înregistrează rate de fertilitate foarte mici, de 1,0–1,4 nașteri.

Ratele de fertilitate au înregistrat o scădere constantă în țările UE, începând de la mijlocul anilor 1960 și până la începutul secolului XXI. Cu toate acestea, la începutul anilor 2000, rata totală de fertilitate din UE a dat unele semne de revenire. Această evoluție s-a oprit în 2010 (când rata totală a fertilității în UE era de 1,57) și s-a observat o scădere ulterioară până la un nivel relativ scăzut în 2013 (1,51), urmată de o ușoară creștere în 2016 (1,57) și de o altă scădere până în 2020 (1,51). După o creștere în 2021 (1,53), rata totală a fertilității scade din nou în anii următori, atingând minimul istoric în 2024, cu 1,34 nașteri vii per femeie.

[Pentru Uniunea Europeană](#), tabloul este unul mai curând pesimist: în anul 2019, populația sa era de peste 500 de milioane de persoane și înregistra o creștere lentă, fiind prognozat un declin demografic pe termen lung (UE concentrează o proporție tot mai mică din populația lumii - 6,9% în 2019, 4,1% la orizontul anului 2100).

Cele mai recente statistici publicate de [Eurostat](#) ilustrează o stare de fapt alarmantă în ceea ce privește [dinamica demografică a Uniunii Europene](#), la 1 ianuarie 2025, populația Uniunii Europene fiind de 451 de milioane de locuitori, cu aproximativ 1 milion mai mult decât în anul precedent. Cele mai populate țări din UE:

- Germania (84 de milioane, 19 % din totalul UE)
- Franța (69 de milioane, 15%)
- Italia (59 de milioane, 13%)
- Spania (49 de milioane, 11%)
- Polonia (36 de milioane, 8%)

În total, aceste 5 țări reprezintă 66 % din populația UE. La celălalt capăt al spectrului, țările cele mai puțin populate din UE sunt Malta (574 000 de persoane, cca. 0,1 % din totalul UE), Luxemburg (682 000, aproape 0,2 %) și Cipru (983 000, 0,2 %).

În ultimii 20 de ani, de la 1 ianuarie 2005 până la 1 ianuarie 2025, populația totală a UE a crescut de la 435 de milioane la 451 de milioane, o creștere de 4%. În această perioadă, 19 țări din UE au înregistrat creșteri ale populației, iar 8 au înregistrat scăderi. Cele mai mari creșteri relative au fost înregistrate în Luxemburg (48 %), urmată de Malta (43 %), Cipru (34 %) și Irlanda (32 %). Cele mai mari scăderi relative au fost observate în Letonia (–17 %), Bulgaria (–16 %), Lituania (–14 %), România (–11 %) și Croația (–10 %).

Cele mai mari creșteri absolute au fost înregistrate în Franța și Spania (ambele cu 6 milioane), în timp ce cele mai mari scăderi absolute au fost observate în România și Polonia (ambele cu –2 milioane) și Bulgaria (–1 milion).

În 2024, în UE s-au născut 3,55 milioane de copii, ceea ce corespunde unei rate brute a [natalității](#) (numărul de nașteri vii la 1 000 de persoane) de 7,9. Spre comparație, rata brută a natalității în UE era de 10,5 în 2000, de 12,8 în 1985 și de 16,4 în 1970.

Rata natalității din statele membre inferioară pragului de înlocuire a populației implică o scădere a populației active și, în consecință, creșterea cheltuielilor publice pentru sistemele de pensii, de sănătate și de securitate socială.

Compararea și evaluarea răspunsurilor politice în raport cu fenomenul de scădere demografică prezintă numeroase provocări din cauza naturii problematice a măsurării perioadei de fertilitate și a politicilor individuale încorporate într-un context instituțional și cultural mai larg. Pe lângă nivelul general al sprijinului politic, multe criterii influențează utilitatea și eficacitatea politicilor familiale, precum coerența (cât de compatibile sunt instrumentele politice cu piața muncii și cu sistemele educaționale existente), stabilitatea și predictibilitatea politicilor, precum și gradul de flexibilitate al acestora.

Comisia Europeană a propus o serie de inițiative care le permit părinților să aibă mai ușor numărul de copii pe care și-l doresc, cum ar fi [Directiva privind echilibrul dintre viața profesională și cea privată](#) și [Strategia UE pentru egalitatea de gen 2020-2025](#). Comisia asistă statele membre în modernizarea sistemelor lor de protecție socială și oferă fonduri pentru bunăstarea copiilor, educație și ocuparea forței de muncă pentru tineri.

[“Garanția pentru copii 2021”](#), o inițiativă a Comisiei Europene, adoptată de Consiliul UE la 14 iunie 2021, își propune să asigure acces la asistență medicală, educație, îngrijire, locuințe decente și nutriție adecvată pentru cei mai vulnerabili copii din Uniunea Europeană.

Țările foarte dezvoltate cheltuiesc între 1% și 4% din produsul intern brut pentru susținerea familiilor.

[Furnizarea de servicii de îngrijire a copiilor](#) disponibile pe scară largă, accesibile și de înaltă calitate, care să poată fi accesate imediat după încheierea concediului parental și ale căror ore de funcționare sunt aliniate cu programul de lucru al părinților sunt indispensabile pentru a menține rate mai ridicate de fertilitate. Țările nordice, Belgia și Franța se numără printre statele care oferă astfel de servicii cuprinzătoare de îngrijire a copiilor, alocând o mare parte din cheltuielile legate de familie pentru îngrijirea copiilor în sistem public.

Alte politici pro-familie precum un nivel ridicat al indemnizației de creștere a copilului și o piață a muncii cu program flexibil tind să aibă un efect pozitiv mic asupra ratelor de fertilitate.

Infertilitatea este o boală clasată de Organizația Mondială a Sănătății pe locul 5 în topul dizabilităților la nivel global, unul din șase cupluri fiind afectat de infertilitate. În conformitate cu articolul 168 alineatul (7) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, statele membre dețin responsabilitatea în ceea ce privește definirea

politicilor de sănătate și organizarea și prestarea de servicii de sănătate și de îngrijire medicală. În această situație, intervenția fiecărui stat ar trebui să aibă loc în domeniul finanțării publice a tratamentelor de reproducere asistată (ART - assisted reproductive techniques) și a celor de fertilizare in vitro (IUI - intra-uterine insemination).

Extinderea pe scară largă a politicilor pro-familie / pro-natalitate produce efecte importante pe termen scurt - generând creșteri temporare ale numărului de nașteri și oferind un impuls limitat în perioada de fertilitate a fiecărei femei, însă impactul lor pe termen lung asupra fertilității este limitat.

Viitoarele politici pro-familie trebuie să reflecte peisajul demografic în schimbare, impactul economiilor emergente și provocările societale. De asemenea, politicile de încurajare a natalității trebuie să țină cont de instabilitatea familială ridicată (comparativ cu situațiile istorice anterioare) și să reflecte nevoile famililor din ce în ce mai diverse, inclusiv ale părinților singuri, cuplurilor necăsătorite etc.

MĂSURI DE CREȘTERE A NATALITĂȚII LA NIVELUL UNOR STATE MEMBRE ALE UE

ROMÂNIA

Potrivit Institutului Național de Statistică, în România, rata fertilității scade alarmant, înregistrându-se un declin demografic important. Se estimează că în acest ritm, în 2050, România va ajunge la o populație de doar 14 milioane de locuitori, față de aproximativ 19 milioane în prezent (și 21,6, după domiciliu).

Beneficiile pentru susținerea copilului și a familiei au în vedere nașterea, educația și întreținerea copiilor:

- alocația de stat pentru copii acordată în baza [Legii nr. 61/1993](#);
- alocația de plasament acordată în baza [Legii nr. 272/2004](#);
- indemnizația pentru creșterea copilului acordată în baza [OUG 111/2010](#);
- stimulentele de inserție acordate în baza [OUG 111/2010](#);
- indemnizația lunară aferentă concediului de acomodare acordată în baza [Legii nr. 273/2004](#).
- beneficiile familiale acordate în baza Regulamentului (CE) nr. 883/2004 și Regulamentului (CE) nr. 987/2009:
  - alocația de stat pentru copii;
  - indemnizația lunară pentru creșterea copilului;
  - stimulentele lunare de inserție;
  - indemnizația de acomodare.

Sunt eligibili toți copiii în vârstă de până la 18 ani, cetățeni români, fără discriminare; tinerii care au împlinit vârsta de 18 ani și care urmează cursurile învățământului liceal sau profesional, organizate în condițiile legii, până la terminarea acestora; copiii cetățenilor străini și ai persoanelor fără cetățenie rezidenți, în condițiile legii, în România, dacă locuiesc împreună cu părinții.

Cuquantumul alocației de stat pentru copii:

- 719 lei/lună pentru copiii cu vârsta de până la 2 ani, respectiv 3 ani în cazul copilului cu handicap;
- 292 lei/lună pentru copiii cu vârsta cuprinsă între 2 ani și 18 ani, precum și pentru tinerii care au împlinit vârsta de 18 ani și care urmează cursurile învățământului liceal sau profesional;

- 719 lei/lună pentru copiii cu vârsta cuprinsă între 3 ani și 18 ani, în cazul copiilor cu handicap.

Conform prevederilor [Legii nr. 272/2004](#) privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, pentru fiecare copil față de care s-a luat măsura plasamentului la o familie, persoană, asistent maternal, într-un serviciu de tip rezidențial al unui organism privat acreditat sau s-a instituit tutela, în condițiile legii, se acordă o alocație lunară de plasament, în cuantum de 1194ron. Pentru copiii încadrați într-un grad de handicap, suma se majorează cu 50%. Această alocație continuă să se plătească și după majorat, pe toată durata studiilor (în învățământul de zi), dar fără a depăși vârsta de 26 de ani. De asemenea, poate fi acordată pentru o perioadă de până la 2 ani tinerilor care solicită continuarea măsurii de plasament după împlinirea vârstei de 18 ani.

Alocația se plătește persoanei, asistentului maternal, reprezentantului familiei, al organismului privat acreditat care a luat în plasament copilul sau tutorelui și este destinată asigurării drepturilor copiilor la hrană, îmbrăcăminte, încălțăminte, materiale igienico-sanitare, rechizite/manuale, jucării, transport, materiale cultural-sportive, precum și sume de bani pentru nevoi personale.

Indemnizația lunară pentru creșterea copilului se acordă în conformitate cu prevederile [OUG nr. 111/2010 privind concediul și indemnizația lunară pentru creșterea copiilor](#), cu modificările și completările ulterioare și ale normelor metodologice de aplicare a prevederilor O.U.G. 111/2010.

Beneficiarii trebuie să fi realizat venituri din salarii și asimilate salariilor, venituri din activități independente, venituri din activități agricole, silvicultură și piscicultură, supuse impozitului pe venit pentru perioada de 12 luni în ultimii 2 ani anteriori nașterii copilului sau, după caz, pentru perioada de 12 luni în ultimii 2 ani anteriori datei în care s-a aprobat adopția, a fost făcută încredințarea ori s-a instituit plasamentul sau tutela.

[Stimulentul de inserție](#) (majorat la 1.500 de lei în prezent) reprezintă o formă de încurajare a părinților de a reveni în activitate înainte de împlinirea de către copil a vârstei de 6 luni sau 1 an în cazul copilului cu handicap. Suma este acordată până la împlinirea de către copil a vârstei de 2 ani, respectiv 3 ani în cazul copilului cu dizabilități. Stimulentul de inserție reprezintă și asigurarea unor venituri suplimentare pentru plata unei părți din serviciile pentru îngrijirea copilului pe perioada în care părinții sunt la serviciu.

Decizia referitoare la mărirea valorii stimulentului de inserție a fost luată de Guvern printr-o [ordonanță de urgență nr. 26/2021](#) care modifică și completează OUG nr. 111/2010 privind concediul și indemnizația lunară pentru creșterea copiilor. Actul normativ mai prevede menținerea la nivelul de 650 lei a stimulentului de inserție acordat pentru:

- persoanele care realizează venituri supuse impozitului după împlinirea de către copil a vârstei de 6 luni (1 an în cazul copilului cu handicap) oricând, până la împlinirea de către copil a vârstei de 2 ani (3 ani în cazul copilului cu dizabilități);

- persoanele care realizează venituri supuse impozitării după împlinirea de către copil a vârstei de 2 ani (3 ani în cazul copilului cu dizabilități) oricând, până la împlinirea de către copil a vârstei de 3 ani (4 ani în cazul copilului cu dizabilități).

În același timp, se introduce stimulentele de inserție de 650 de lei pentru persoanele care se întorc la activitatea profesională în perioada în care sunt îndreptățite să beneficieze de concediul pentru îngrijirea copilului cu dizabilități cu vârsta cuprinsă între 3 și 7 ani.

Documentul mai propune acordarea stimulentele de inserție părintelui care are în întreținere copii cu vârsta cuprinsă între 2(3) și 3(4) ani în cazul în care, după încetarea unui raport de muncă sau de serviciu, se reangajează, precum și în situația în care acesta beneficiază de concediile medicale prevăzute de OUG nr. 158/2005, cu modificările și completările ulterioare, respectiv concediile pentru recuperarea capacității de muncă, concediile de îngrijire a copilului bolnav, mai puțin concediile de maternitate.

Sunt clarificate, de asemenea, unele dispoziții privind acordarea indemnizației pentru creșterea copilului în cazul persoanelor care, după stabilirea dreptului, își stabilesc reședința în altă țară și sunt reglementate situațiile în care se constată o abatere gravă sau abateri disciplinare repetate în legătură cu munca în perioada acordării stimulentele de inserție, respectiv până la împlinirea de către copil a vârstei de 3(4) ani, perioadă în care, în prezent, se interzice angajatorului încetarea raportului de muncă sau de serviciu.

Indemnizația lunară aferentă concediului de acomodare se acordă în baza articolului nr. 50 din [Legea 273 din 2004](#):

Adoptatorul sau, opțional, oricare dintre soții familiei adoptatoare, care realizează venituri supuse impozitului pe venit potrivit prevederilor Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, din activități salariale și asimilate acestora sau, după caz, activități independente sau activități agricole, denumit în continuare persoană îndreptățită, poate beneficia de un concediu de acomodare cu durata de maximum un an, care include și perioada încredințării copilului în vederea adopției, precum și de o indemnizație lunară, raportată la indicatorul social de referință, în cuantum de 3,4 ISR.

În luna aprilie, a.c., Guvernul a aprobat, la propunerea Ministerului Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale, [Programul social de interes național pentru susținerea cuplurilor și a persoanelor singure în vederea creșterii natalității](#), valabil pentru perioada 2026–2030. Programul are ca obiectiv sprijinirea familiilor sau femeilor singure care se confruntă cu infertilitatea, o problemă medicală care afectează aproximativ 10–15% dintre cuplurile de vârstă reproductivă din România.

Prin program, beneficiarii – cupluri infertile, căsătorite sau nu, precum și femei singure cu vârsta între 24 și 42 de ani – vor primi două vouchere digitale în valoare totală de 15.000 de lei: 5.000 de lei pentru achiziția de medicamente specifice și 10.000 de lei

pentru proceduri medicale de fertilizare în vitro. Sprijinul este neimpozabil și poate fi acordat de maximum trei ori aceluiași beneficiar, în limita fondurilor disponibile.

[Ministerul Dezvoltării](#) a lansat, în anul 2021, **Programul guvernamental de construire creșe "Sfânta Ana"**, menit să sprijine tinerele familii. Prin programul de construire a creșelor, din fonduri europene și guvernamentale, au fost construite și predate, până în prezent, 68 de astfel de creșe, fiind create 4.230 de noi locuri pentru copii. Până la sfârșitul lunii august, vor fi predate, în total, 100 de astfel de creșe în localitățile din România.

În perioada 2024-2027, [tichetele sociale destinate mamelor cu nou-născuți](#) vor fi finanțate prin "Programul Incluziune și Demnitate Socială", valoarea nominală a unui tichet social pe suport electronic este de 2.000 de lei și se va acorda într-o tranșă unică pentru fiecare nou-născut.

Stimulente financiare locale:

- Stimulentul financiar pentru nou-născuți, în cuantum de 2.500 lei net per nou-născut, este acordat pentru a sprijini părinții în primele etape de îngrijire a copilului. Acest ajutor financiar are scopul de a contribui la acoperirea costurilor inițiale asociate nașterii și îngrijirii nou-născutului, oferind un sprijin direct familiilor pentru asigurarea unui start armonios în viața copilului. Acesta se acordă pentru Municipiul București.

CROAȚIA

Cadrul legal privind alocațiile de sprijin pentru naștere și creșterea copilului este format din: Legea privind beneficiile maternale și de creștere a copilului, Legea familiei și [Legea privind alocația pentru copii](#).

[Concediul de maternitate](#) (*rodiljidopust*)

Concediul de maternitate se acordă până când copilul împlinește vârsta de 6 luni, în timp ce concediul parental poate fi luat începând cu a șasea lună de viață a copilului.

O femeie însărcinată sau o mamă angajată sau care desfășoară o activitate independentă trebuie să ia concediul de maternitate începând cu a 28-a zi și îl poate lua (cel mai devreme) cu 45 de zile înainte de data preconizată a nașterii, acesta durând până când copilul împlinește vârsta de 6 luni, din care partea obligatorie a concediului de maternitate acoperă perioada cuprinsă între a 28-a zi înainte de data preconizată a nașterii și a 70-a zi după nașterea copilului (în total 98 de zile în durată neîntreruptă).

Concediul de maternitate suplimentar acoperă perioada de la expirarea părții obligatorii a concediului de maternitate (de la a 71-a zi după nașterea copilului) până când copilul împlinește vârsta de 6 luni.

Pe durata concediului de maternitate, beneficiara are dreptul la o indemnizație salarială în cuantum de 100% din baza de calcul a indemnizației salariale stabilită conform reglementărilor privind asigurarea medicală obligatorie (fără limite).

Concediul parental (*roditeljskidopust*)

Un părinte angajat sau care desfășoară o activitate independentă are dreptul la concediu pentru creșterea copilului după ce copilul împlinește vârsta de 6 luni și îl poate folosi până când acesta împlinește 8 luni (pentru primul și al doilea copil). Acesta este dreptul personal al ambilor părinți și pot beneficia de el timp de 8 (pentru primul și al doilea copil) sau 30 de luni (pentru gemeni, al treilea și fiecare copil ulterior).

De regulă, ambii părinți folosesc concediul pentru creșterea copilului, fiecare timp de 4 sau 15 luni (în funcție de numărul de copii născuți). Dar, dacă acest drept este folosit de un singur părinte, concediul poate dura 6 sau 30 de luni.

Părinții fermieri, cei care obțin alte venituri și părinții șomeri au dreptul la concediu maternal (*roditeljnapoštadaod rada*) până la vârsta copilului de 6 luni. Ulterior, aceste categorii de părinți au dreptul la concediul de creștere copil (*roditeljskapoštadaod rada*) până în primul sau al treilea an de viață al copilului.

Părinții din afara sistemului de muncă au dreptul la concediu maternal și de creștere a copilului (*rodiljna I roditeljskabriga o djetetu*).

O mamă care alăptează, pe parcursul muncii cu normă întreagă, are dreptul la o pauză de alăptare de două ore pe zi indiferent dacă tatăl angajat sau care desfășoară activități independente beneficiază de concediu parental.

Printre măsurile de sprijin acordate de legislația croată se numără și dreptul de a lucra cu jumătate de normă pentru a avea grijă de copil până la împlinirea vârstei de 3 ani. Acest drept se exercită în cazul în care copilul necesită mai multă îngrijire datorită sănătății sau dezvoltării sale.

Indemnizația salarială pe durata concediului parental pentru primele șase luni (dacă unul dintre părinți își exercită acest drept) sau pentru primele opt luni (dacă ambii părinți își exercită acest drept) se plătește în cuantumul integral al bazei de calcul a indemnizației salariale (100% din baza de calcul a indemnizației salariale), dar nu poate depăși, în cazul muncii cu normă întreagă, 680% din baza bugetară lunară (3 001,79 EUR).

Indemnizația minimă este de 701,89 EUR, cu condiția ca beneficiarul să lucreze cu normă întreagă.

Compensația financiară a unui părinte angajat sau care desfășoară o activitate independentă pe durata exercitării dreptului la concediu parental pentru gemeni, al treilea copil și fiecare copil ulterior, în perioada rămasă după expirarea celor șase sau

opt luni de concediu parental cu normă întreagă, este de 182% din baza bugetară, adică 803,42 EUR.

Pentru fiecare nou-născut se acordă o indemnizație unică indiferent de statutul profesional al părintelui. Valoarea acestei indemnizații este de 618,02 EUR.

Pentru trei sau mai mulți copii, familia are dreptul și la o indemnizație de naștere.

Legislația prevede [finanțarea publică](#) a tratamentelor de reproducere asistată.

Tratamentele de reproducere asistată (până la 4 proceduri de inseminare intrauterină și până la șase încercări de fertilizare in vitro, cu condiția ca două încercări să se facă în timpul unui ciclu natural) sunt acoperite de asigurările de sănătate pentru femeile cu vârsta maximă de 42 de ani.

Strategia de Revitalizare Demografică a Croației până în anul 2033 ([Strategija demografske revitalizacije Republike Hrvatske do 2033. godine](#)): acesta este documentul-cadru aprobat la începutul anului 2024, care stabilește direcțiile strategice, extinderea rețelelor de creșe/grădinițe și noile modele de subvenții și reprezintă pilonul central pe care guvernul de la Zagreb își construiește politicile publice actuale. Documentul recunoaște oficial că îmbătrânirea accelerată a populației și emigrarea reprezintă riscuri majore pentru sustenabilitatea economică și socială a țării.

Prevederi ale strategiei:

Construirea unei familii sprijinite și sustenabile

- **Flexibilizarea programului de lucru:** stimularea companiilor care oferă modele de muncă hibrid sau program flexibil pentru părinții cu copii mici.
- **Sprijin financiar direct:** indexarea automată a indemnizațiilor și alocațiilor în raport cu inflația și creșterea salariului mediu pe economie, pentru a preveni scăderea puterii de cumpărare a familiilor cu copii.
- **Alinierea cu standardele UE:** extinderea concediului parental netransferibil pentru tați, o măsură menită să asigure o împărțire mai echitabilă a responsabilităților de creștere a copiilor.

Mobilitatea populației și echilibrul regional

- **Garanția locului în învățământul preșcolar:** strategia își propune ca, până în 2030, fiecare copil din Croația (indiferent de regiune) să aibă un loc asigurat la creșă sau grădiniță publică. În mod istoric, mediul rural și orașele mici sufereau din cauza lipsei acestei infrastructuri.
- **Revitalizarea zonelor rurale și insulare:** alocarea de fonduri speciale și facilități fiscale sporite pentru familiile care aleg să se stabilească în afara marilor centre urbane (Zagreb, Split, Rijeka), unde declinul demografic este cel mai sever.

- **Atragerea diasporei înapoi în țară:** programe de sprijin economic și scutiri de taxe pentru cetățenii croați care se întorc din străinătate și își întemeiază o familie în Croația.

DANEMARCA

[Rata fertilității](#) în anul 2025 a fost de 1,506.

Cadrul legal: [Legea privind indemnizațiile pentru copii și plata în avans a indemnizațiilor pentru copii](#), [Legea privind alocațiile pentru copii și tineri](#).

[Alocația pentru copii și tineri](#): părinții și îngrijitorii copiilor cu vârsta sub 18 ani au dreptul la o indemnizație scutită de impozite; din 2014, indemnizația este dependentă de venit și este redusă cu 2% din fracția de venit care depășește 961,000 DKK în 2026 pentru fiecare părinte sau îngrijitor și este diferențiată în funcție de vârsta copilului.

Cuantumul prestațiilor pentru anul 2026:

- 0-2 ani – 5.370 kr. pe trimestru
- 3-6 ani – 4.248 kr. pe trimestru
- 7-14 ani – 3.342 kr. pe trimestru
- 15-17 ani – 1.114 kr. pe lună

[Alocația pentru mai multe nașteri](#): se acordă o alocație de 2.874 DKK pe trimestru (2026) pentru fiecare copil în afara celui dintâi.

În categoria alocațiilor pentru copii intră și cele acordate în următoarele circumstanțe: deces al unuia sau al ambilor părinți; familie monoparentală; părinți care urmează o formă de învățământ; adopție; când paternitatea nu a fost stabilită.

[Disponibilitatea îngrijirii de zi garantată](#) asigură dreptul tuturor copiilor de la vârsta de 26 de săptămâni până la vârsta școlară să fie înscriși într-o unitate de profil. Acest tip de sprijin se află în sarcina autorităților locale din bugetul cărora se acoperă un procent de minimum 75% din costurile serviciilor de îngrijire pentru copiii preșcolari, respectiv 70% în cazul celor de vârstă școlară.

[Indemnizația de maternitate](#): se acordă mamei în condiții diferite în raport cu situația contributivității la asigurările sociale, pentru o perioadă maximă de 1 an.

Mamele care au fost angajate în Danemarca în ultimele 4 luni complete, vor primi indemnizația parentală dacă îndeplinesc următoarele condiții:

- aveau un loc de muncă în ziua precedentă începerii concediului sau în prima zi a acestuia;
- au lucrat cel puțin 160 de ore în ultimele 4 luni complete înainte de concediu;

- au lucrat cel puțin 40 de ore pe lună în cel puțin 3 dintre aceste 4 luni.

În 2026, valoarea maximă a [indemnizației de maternitate](#) este de 137,43 DKK pe oră, înainte de impozitare (5.085 DKK/37 ore).

Tratamentele de reproducere asistată sunt finanțate parțial și doar pentru primul copil.

Danemarca garantează prin lege un loc în sistemul de îngrijire timpurie (*pasningsgaranti*) pentru toți copiii de la vârsta de 26 de săptămâni până la începerea școlii.

- Statul subvenționează cel puțin 75% din costul total al creșei sau grădiniței.
- Părinții plătesc maximum 25%, iar pentru familiile cu venituri mici sau cu mai mulți copii înscriși simultan (*søskenderabat*), taxa este redusă suplimentar sau eliminată complet.

Conform cap. 4 secțiunea 25 din [Legea privind serviciile de îngrijire de zi, de agrement și de club etc. pentru copii și tineri](#) (Legea privind serviciile de îngrijire de zi) - în cazul în care consiliul local nu respectă garanția de îngrijire, acesta trebuie, cu efect de la data la care locul în sistemul de îngrijire timpurie ar fi trebuit să fie disponibil,

- 1) să acopere costurile brute de funcționare ale unui loc într-o unitate de îngrijire de zi dintr-o altă localitate;
- 2) să acopere costurile unui loc într-o instituție privată, sau ale îngrijirii private a copiilor sau,
- 3) să acorde subvenții părinților pentru îngrijirea propriilor copii.

FRANȚA

Cadrul legal: [Codul muncii](#), [Codul asigurărilor sociale](#).

[Drepturi referitoare la maternitate](#).

Rambursarea examinărilor medicale obligatorii legate de sarcină.

Concediu de maternitate de 16 săptămâni (în principiu, 6 săptămâni înainte de data preconizată a nașterii și 10 săptămâni după); se pot acorda 2 săptămâni suplimentare înainte de naștere în cazul unei sarcini patologice și până la 4 săptămâni după aceea, dacă nașterea duce la complicații de sănătate; pentru nașterea celui de-al treilea copil și pentru cele ulterioare, concediul este mărit la 26 de săptămâni (8 săptămâni prenatale și 18 săptămâni postnatale); în cazul nașterilor multiple, concediul prenatal este suplimentat la 12 săptămâni pentru gemeni și la 24 de săptămâni pentru nașteri multiple; perioada de compensare post-natală este stabilită la 22 de săptămâni pentru nașterile a mai mult de doi copii;

În cazul unei nașteri premature, la mai mult de 6 săptămâni înainte de data preconizată a nașterii, durata concediului de maternitate este mărită cu numărul de zile cuprinse între data nașterii și cu 6 săptămâni înainte de data preconizată a nașterii.

Concediul de paternitate are o durată stabilită la 11 zile consecutive pentru o naștere unică sau la 18 zile în cazul unei nașteri multiple.

Legea privind finanțarea asigurărilor sociale pentru anul 2026 instituie un concediu suplimentar pentru naștere, cu începere de la 1 ianuarie 2026. Acesta se adaugă concediului de maternitate, celui de paternitate, concediului pentru îngrijirea copilului și concediului de adopție. Fiecare părinte va putea beneficia de acest concediu simultan sau alternativ cu celălalt părinte. Durata concediului este, la alegerea părintelui, de 1 lună sau de 2 luni.

Indemnizația de maternitate în Franța este plătită în principal de sistemul francez de asigurări sociale (CPAM) sub formă de indemnizații zilnice, care acoperă aproape integral salariul mediu, până la un plafon stabilit. Angajatorii nu au obligația legală de a plăti salariul pe perioada concediului de maternitate, deși multe contracte colective de muncă prevăd „suplimente” pentru a acoperi 100 % din salariul obișnuit al angajatei.

Alocații familiale

Dreptul la alocații familiale este deschis persoanei care este responsabilă financiar pentru întreținerea copiilor săi legitimi, naturali, adoptivi sau chiar găzduiți, odată ce aceștia sunt în responsabilitatea sa.

Limita de vârstă pentru un copil aflat în întreținere este stabilită la:

- 20 de ani pentru toți copiii care nu lucrează sau a căror remunerație nu depășește 1.104,25 € pe lună (990,99 € în cazul alocației suplimentare pentru un copil cu dizabilități);
- 21 de ani pentru plata prestațiilor de locuință și a suplimentului de venit familial;
- 20 de ani pentru a obține o indemnizație forfetară lunară.

Alocațiile familiale se acordă fără a fi necesară îndeplinirea unei condiții de angajare începând cu al doilea copil aflat în întreținere care locuiește în Franța. Quantumul alocațiilor familiale se stabilește în funcție de venitul gospodăriei sau al persoanei care are copii în întreținere și de numărul de copii. Sumele menționate se aplică familiilor al căror venit anual pentru anul N-2 nu depășește 79 980 EUR (pentru o familie cu 2 copii), 86 644 EUR (pentru o familie cu 3 copii), 91 657 EUR (pentru o familie cu 4 copii) + 6 546 EUR pentru fiecare copil suplimentar (pentru o familie cu mai mult de 4 copii). Prestațiile familiale pentru familiile al căror venit anual depășește aceste sume sunt împărțite la 2 sau la 4, în funcție de categoria de venit în care se încadrează. Cu toate acestea, se poate plăti un supliment pe o scară mobilă dacă venitul gospodăriei pentru anul calendaristic N-2 este ușor mai mare decât plafonul de venit aplicabil.

Există trei tranșe de venit:

- pentru 2 copii - 152,25 €;
- pentru 3 copii - 347,32 €;
- pentru fiecare copil suplimentar - 195,07 €;
- supliment pentru fiecare copil cu vârsta peste 14 ani - 76,13 €.

Alocația forfetară lunară se plătește familiilor care au cel puțin 3 copii aflați în întreținere și care pierd beneficiul unora dintre indemnizațiile familiale deoarece unul sau mai mulți copii au împlinit 20 de ani. Locuiește încă acasă și nu câștigă mai mult de 1.104,25 € (la data de 1 noiembrie 2024). Alocația se plătește în numele copilului în cauză pentru o perioadă de 12 luni, începând cu prima zi a lunii în care copilul împlinește 20 de ani și până în luna care precede împlinirea vârstei de 21 de ani și are o valoare de 96.27 €.

Suplimentul de venit familial este plătit familiilor care au cel puțin 3 copii în întreținere, care au între 3 și 21 de ani, în funcție de venit.

Alocația de sprijin familial (ASF) (familii monoparentale) se acordă pentru creșterea unui copil care nu primește niciun sprijin din partea unuia sau a ambilor părinți sau ca supliment la o pensie alimentară de valoare mai mică de 200.78 €. Alocația de sprijin familial poate fi acordată și sub formă de avans în cazul în care celălalt părinte are restanțe la plata pensiei alimentare. Pentru a fi eligibil, solicitantul trebuie să îndeplinească următoarele cerințe:

- să locuiască singur,
- să aibă reședința în Franța,
- să aibă cel puțin un copil în întreținere,
- dacă copilul lucrează, venitul său lunar net nu trebuie să depășească 1.104,25 € (începând cu 1 noiembrie 2024).

La 1 aprilie 2026, valoarea alocației este de:

- 267,63 € pe lună pentru fiecare copil aflat în întreținere, dacă a fost luat în îngrijire un copil lipsit de sprijinul ambilor părinți;
- 200,78 € pe lună pentru fiecare copil aflat în întreținerea unui singur părinte.

Prestațiile familiale sunt calculate ca procent din baza lunară de prestații familiale (BMAF). În prezent, valoarea [BMAF](#) este stabilită la 474,37 euro, începând cu 1 aprilie 2025. BMAF este revizuită la 1 aprilie a fiecărui an, în conformitate cu modificarea anticipată a indicelui mediu anual al prețurilor de consum, cu excepția tutunului.

[Indemnizația pentru copilărie timpurie \(Prestation d'accueil du jeune enfant - PAJE\)](#)

Prima la naștere sau la adopție se plătește, în funcție de venit, la nașterea unui copil sau la momentul adopției unui copil. Suma netă a primei de naștere este de 1.093,11 €.

Alocația de bază urmează plății primei la naștere sau la adopție. Se plătește în funcție de venit din luna următoare nașterii și până în ultima zi a lunii calendaristice anterioare celei de-a treia zile de naștere (sau 3 ani de la luna următoare adopției, până la vârsta maximă de 20 de ani a copilului).

Alocația comună pentru educația copiilor ([PreParE](#)) oferă posibilitatea unui program de lucru flexibil sau reducerea normei de lucru unuia sau ambilor părinți pentru a avea grijă de copiii sub 3 ani (sub 20 de ani în caz de adopție).

Indemnizația suplimentară pentru libera alegere a regimului de îngrijire a copilului (*Complément de libre choix du mode de garde - CMG*) este destinat să compenseze costurile de îngrijire a copiilor sub vârsta de 6 ani. Se plătește unei gospodării sau unui părinte care lucrează și:

- angajează un asistent maternal agreat înregistrat al cărei salariu brut nu trebuie să depășească 59,40 € pe copil pe zi;
- sau colaborează cu o organizație sau o companie licențiată care angajează o bonă, dacă copilul folosește servicii de îngrijire pentru cel puțin 16 ore pe lună;
- sau apelează la serviciile unei micro-creșe, cu aceeași condiție privind numărul minim de ore.

Această alocație include:

- acoperirea parțială a cheltuielilor de îngrijire a copiilor (până la 85%) de către Fondul de alocații familiale; rata variază în funcție de numărul și vârsta copiilor și de venitul gospodăriei; plafoanele de venit sunt majorate cu 40% pentru părinții singuri;
- acoperirea totală sau parțială a contribuțiilor angajatorului la o rată de: 100% dacă angajează un îngrijitor înregistrat,
- 50% pentru o bonă; valoarea acestei acoperiri este limitată la 520 € pentru copii de la naștere până la împlinirea vârstei de 3 ani, scăzând la 261 € pentru copiii cu vârste cuprinse între 3 și 6 ani.

Alte tipuri de alocații

Alocație pentru revenirea la școală (Allocation de rentrée scolaire)

Această alocație este plătită pentru orice copil înscris la școală cu vârste cuprinse între 6 și 18 ani. Cuatumul alocației depinde de vârsta copilului pentru a reflecta cel mai bine cheltuielile reale ale familiei.

Alocația se plătește familiilor sau persoanelor al căror venit este sub un anumit nivel (limitele superioare variază în funcție de structura familiei și de numărul copiilor aflați în întreținere). Se plătește ca sumă forfetară în luna august a fiecărui an. Dacă venitul familiei este sub plafonul de evaluare, indemnizația se plătește integral. Dacă venitul

familiei este ușor peste plafonul de evaluare și sub o altă limită stabilită prin ordin guvernamental, se plătește o alocație suplimentară.

Indemnizația integrală pentru toamna anului 2021 (actualizată la 1 aprilie 2021) este:

- 426.87 euro pentru un copil cu vârsta cuprinsă între 6 și 10 ani;
- 450.41 euro pentru un copil cu vârsta cuprinsă între 11 și 14 ani;
- 466.02 euro pentru un copil cu vârsta cuprinsă între 15 și 18 ani.

Indemnizație pentru decesul unui copil este plătită după decesul unui copil sub 25 de ani care era întreținător de familie. Acest beneficiu se plătește și în cazul decesului unui copil din a 20-a săptămâna de sarcină.

Cuantumul acestei prestații este determinat de venitul părinților și de numărul suplimentar de copii aflați în întreținere la momentul decesului copilului.

Începând cu 1 aprilie 2025, această prestație se ridică la 2.289,43 € pentru o familie al cărei venit pentru anul 2023 nu depășește :

- 98.173 € în cazul unui singur copil,
- 117.811 € în cazul a 4 copii.

Această prestație se ridică la 1.144,74 € dacă venitul depășește aceste sume.

Stimularea ocupării forței de muncă (*Prime d'activité*)

Prima de activitate este plătită de fondurile de beneficii familiale (CAF) și de fondurile mutuale sociale agricole (MSA) ca supliment de venit pentru lucrătorii salariați cu salariu mic sau lucrătorii independenți.

Sistemul de asigurări sociale prevede mai multe tipuri de ajutoare pentru [copiii cu handicap](#).

Fertilizarea in vitro (FIV) este acoperită de sistemul francez de securitate socială. [Legea referitoare la bioetică](#) permite procedurile de FIV exclusiv din gamete provenind de la cel puțin unul dintre membrii cuplului implicat. FIV este permis numai pentru cuplurile heterosexuale, de vârstă reproductivă, care nu poate concepe în mod natural un copil din motive recunoscute medical. Trebuie demonstrat că partenerii au trăit împreună cel puțin doi ani și ambii trebuie să fie în viață în momentul fertilizării. Doar pacienților cu vârsta mai mică de 43 de ani și pentru maximum patru încercări sunt decontate intervențiile de tip FIV. De asemenea, statul acoperă [șase încercări de inseminare artificială](#).

În prezent, se află în dezbatere un [proiect legislativ](#) care permite și altor categorii de persoane - femei singure și lesbiene - să beneficieze de tratament de fertilizare asistată.

Sistemul fiscal francez este probabil cel mai puternic stimulent pentru familiile numeroase. [Impozitul pe venit](#) nu se calculează individual, ci pe gospodărie, printr-un sistem de puncte (părți fiscale).

Numărul de părți fiscale pentru calcularea coeficientului familial se alocă conform următoarei scale:

- Cuplu sau persoană singură: 2 părți.
- Primul copil aflat în întreținere: se adaugă 0,5 părți.
- Al doilea copil aflat în întreținere: se adaugă 0,5 părți.
- Al treilea copil aflat în întreținere: se adaugă 1 parte.
- De la al patrulea copil: se adaugă 0,5 părți per copil.
- Copil cu handicap: 0,5 părți în plus.

Cu cât o familie are mai mulți copii, cu atât baza de impozitare a veniturilor scade mai drastic, generând economii masive de bani pentru părinți.

IRLANDA

Cadrul legal: [Legea privind concediul și beneficiile părinților 2019](#), [Legea privind susținerea natalității](#), [Legea privind protecția maternității, egalitatea în domeniul ocupării forței de muncă și păstrarea anumitor documente 2024](#).

În raport cu momentul nașterii, se acordă două categorii de indemnizații și drepturi legate de naștere și copii.

[Indemnizații și drepturi acordate înainte de naștere:](#)

- dacă femeia gravidă desfășoară activitate profesională în program de noapte (intervalul 00.00-07.00 a.m.) și, astfel este supusă unor riscuri de sănătate, are dreptul la concediu medical asigurat;
- după confirmarea sarcinii, este reglementat dreptul la concediu medical pentru efectuarea investigațiilor medicale de specialitate;
- dreptul la concediu plătit pentru a participa la cursuri prenatale.

[Indemnizații și drepturi acordate după naștere:](#)

- Concediu de maternitate și indemnizație de maternitate: toate femeile angajate, care au contribuții PRSI (asigurări sociale) suficiente, au dreptul la concediu de maternitate pentru o perioadă de 26 de săptămâni, dintre care cel puțin 2 săptămâni trebuie efectuate înainte de naștere; dacă o mamă decedează în decurs de 40 de săptămâni de la naștere, tatăl sau celălalt părinte are dreptul la concediu de

maternitate. Pe parcursul concediului de maternitate, titularul are dreptul și la o indemnizație de maternitate dacă îndeplinește condițiile de contributivitate. Indemnizația se plătește săptămânal și este în cuantum de 299 euro.

Începând din noiembrie 2024, se poate amâna concediul de maternitate și indemnizația de maternitate pentru o perioadă cuprinsă între 5 și 52 de săptămâni, dacă persoana în cauză este însărcinată sau se află în concediu de maternitate și are nevoie de tratament continuu pentru o afecțiune gravă. Afecțiunea trebuie să reprezinte un risc grav pentru viața sau sănătatea acesteia. Aceasta poate fi o afecțiune fizică sau psihică și trebuie să fie atestată de un medic.

Mama care se întoarce la locul de muncă și alăptează, are dreptul la o pauză de o oră pe zi (plătită) pentru alăptare, pe o perioadă de până la 2 ani de la naștere.

- Concediu de maternitate suplimentar (neplătit): se acordă până la 16 săptămâni suplimentare de concediu de maternitate imediat după încheierea concediului de maternitate; acest concediu suplimentar de maternitate se numește și „concediu de maternitate neplătit”, deoarece angajatorul este scutit de plata contribuțiilor de asigurări sociale.

- Concediu de paternitate și alocație de paternitate: părinții (dar nu mama copilului) au dreptul la un concediu de paternitate de 2 săptămâni în orice moment în primele 6 luni de la naștere sau adopție; cuatumul alocației este de 299 euro și se achită săptămânal.

- Concediu parental: concediul pentru părinți este un drept legal pentru părinții care lucrează, de care se poate beneficia în primii doi ani de viață ai copilului; este disponibil atât angajaților, cât și persoanelor care desfășoară activități independente; pe parcursul acestui concediu se plătește o indemnizație de către angajator dacă beneficiarul are suficiente contribuții la asigurări sociale.

- Alocația pentru copii: este o plată lunară de 140 euro pentru a sprijini părinții și tutorii, se plătește pentru fiecare copil aflat în întreținere până la împlinirea vârstei de 16 ani sau până la finalizarea studiilor, la vârsta maximă de 18 ani.

Se acordă o plată unică pentru nou-născuți în valoare de 280 € pe lângă prima lună de alocație pentru copii, pentru copiii născuți sau adoptați începând cu 1 decembrie 2024.

Creditul fiscal pentru persoanele singure care îngrijesc un copil (SPCCC) este un credit fiscal specific din Irlanda, conceput pentru a reduce suma impozitului pe venit plătită de persoanele fizice care îngrijesc singure un copil eligibil.

Acesta a înlocuit vechiul credit fiscal pentru familiile monoparentale și are ca scop sprijinirea părinților singuri, a văduvilor sau a persoanelor separate care au responsabilitatea principală de a crește un copil în viața de zi cu zi. Creditul pentru persoanele singure care îngrijesc copii este de 1.900 € pentru anii 2025 și 2026. Cine beneficiază de SPCCC, are dreptul și la o majorare de 4.000 € a pragului de impozitare standard. Aceasta înseamnă că părintele care are în îngrijire un copil, poate câștiga

4.000 € în plus la cota de impozitare mai mică de 20% înainte ca venitul său să înceapă să fie impozitat la cota mai mare de 40%.

[Alocația pentru familii monoparentale \(OFP\)](#) este o prestație socială săptămânală acordată în Irlanda, condiționată de venituri. Aceasta are scopul de a oferi sprijin financiar părinților singuri, văduvelor, văduvilor sau persoanelor separate care cresc copii fără sprijinul financiar și zilnic al unui partener. Un aspect esențial este faptul că OFP reprezintă un sprijin destinat persoanelor mai în vârstă care au un loc de muncă (persoane de până la 66 de ani), și este o plată directă în numerar administrată de Departamentul Protecției Sociale. Pentru a beneficia de alocația pentru familii monoparentale copilul sau copiii trebuie să aibă sub 7 ani și în anumite cazuri și peste. Structura de plată constă într-o sumă de bază pe persoană, la care se adaugă o sumă suplimentară specifică pentru fiecare copil aflat în întreținere, cunoscută oficial sub denumirea de „plată pentru întreținerea copilului”. Quantumul alocației este de 58,00 € pe copil pentru copiii sub 12 ani și 78,00€ pe copil pentru copiii cu vârsta de peste 12 ani cu condiția ca părintele să aibă venituri maxime pe săptămână în valoare de 254.00€.

După ce copilul a împlinit 7 ani se poate opta pentru [Indemnizația de tranziție pentru persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă \(JST\)](#) care este o prestație socială destinată persoanelor care își cresc singure copii și al căror copil cel mai mic are vârsta cuprinsă între 7 și 13 ani inclusiv. JST se acordă până când copilul cel mai mic împlinește 14 ani. [Indemnizația de tranziție pentru persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă](#) este de 254 € pe săptămână, la care se adaugă o sumă suplimentară pentru fiecare copil.

[Alocația pentru îmbrăcăminte și încălțăminte de început de an școlar \(BSCFA\)](#) este o sumă acordată pentru a ajuta familiile să suporte costurile uniformelor și încălțăminte școlare. Quantumul alocației este:

- pentru copiii cu vârsta între 2 și 11 ani se primesc 160€;
- pentru copiii cu vârsta între 12 și 22 de ani se primesc 285€.

[Ministerul Sănătății](#) finanțează un program destinat tratamentelor și procedurilor de reproducere asistată în valoare de 2 milioane euro.

POLONIA

În anul 2016, a fost lansat [programul "800 +"](#) destinat susținerii familiilor prin acordarea unei indemnizații lunare pentru fiecare copil până la împlinirea vârstei de 18 ani, indiferent de venit. De asemenea, indemnizația nu este condiționată de statutul civil al părinților, se plătește familiilor compuse din părinți căsătoriți, singuri și părinți în relații informale. În cazul părinților divorțați, prestația în cuantum de 800PLN este plătită părintelui care are efectiv grijă de copil.

[Programul „Aktywny Rodzic” \(Părinte Activ\)](#) reprezintă un pachet de măsuri care a intrat în vigoare la 1 octombrie 2024. Scopul său este finanțarea îngrijirii copiilor mici (între 12 și 35 de luni) pentru a permite mamelor să revină pe piața muncii. Programul oferă părinților posibilitatea de a alege una dintre cele trei subvenții:

- **Aktywni rodzice w pracy (Părinți activi la muncă):** 1.500 PLN/lună (sau 1.900 PLN pentru copii cu dizabilități) dacă ambii părinți lucrează și angajează o bonă sau un membru al familiei (ex: bunici) pentru supravegherea copilului.
- **Aktywnie w żłobku (Activ la creșă):** finanțare de până la 1.500 PLN/lună acoperită direct de stat pentru taxa de creșă.
- **Aktywnie w domu (Activ acasă):** 500 PLN/lună pentru părinții care decid să rămână acasă cu copilul (înlocuind fostul mecanism *Rodzinny Kapital Opiekuńczy*).

[Indemnizația și concediul de maternitate](#) Polonia a reformat Codul Muncii pentru a crește flexibilitatea concediilor parentale și a încuraja implicarea taților. Părinții au dreptul la un concediu parental total de până la 41 de săptămâni (pentru un singur copil), din care 9 săptămâni sunt netransferabile (alocate exclusiv celuilalt părinte, de regulă tatălui, plătite cu 70% din salariul de bază). Dacă tatăl nu folosește aceste 9 săptămâni, ele se pierd, măsura fiind menită să descarce parțial mamele de responsabilitățile exclusive de îngrijire.

[Alocația și concediul parental](#) se acordă ambilor părinți în maximum patru părți, astfel încât părinții să poată lua concediu în același timp sau pe rând.

[Alocația și concediul de paternitate](#) se acordă unui tată asigurat și este independentă de concediul mamei.

[Alocațiile familiale](#) se acordă familiilor sau persoanelor care studiază și al căror venit percapita nu depășește un anumit prag. Scopul alocației familiale este de a acoperi parțial cheltuielile de întreținere a unui copil. Se acordă de la nașterea copilului până la vârsta de 18 ani sau, dacă încă studiază, până la vârsta de 21 de ani. Există o excepție de la regula de mai sus: limita de vârstă pentru copii se extinde la 24 de ani dacă continuă școala și se dovedește prin decizie legală că au un handicap moderat sau sever.

Alte tipuri de beneficii familiale:

- alocație familială suplimentară - o sumă suplimentară la alocația familială pentru începutul anului școlar se acordă o dată pe an școlar, în valoare de 100 PLN pe copil.
- indemnizație unică pentru naștere 1000 PLN;
- [alocația pentru părinții singuri](#) este de 193 PLN pe lună pentru fiecare copil, dar nu mai mult de 386 PLN pentru toți copiii;

- [suplimentul la alocația familială](#) pentru îngrijirea copilului pe durata concediului parental este de 400 PLN pe lună;
- [alocație](#) pentru un copil care începe școala într-o localitate diferită de cea de reședință;
- [alocație](#) lunară pentru creșterea unui copil într-o familie numeroasă;
- indemnizații pentru asistență medicală: alăptare, asistență medicală și îngrijiri speciale.

[Alocația parentală](#) este disponibilă pentru persoanele care îngrijesc un copil și care, din cauza situației lor profesionale, nu pot beneficia de indemnizația de maternitate sau de salariul de maternitate. Acest sprijin este disponibil pentru șomeri, studenți sau persoanele care lucrează în baza unui contract de prestări servicii. Alocația parentală se acordă în cuantum de 1.000 PLN.

Alocația parentală se acordă pentru o perioadă de:

- 52 de săptămâni – în cazul nașterii unui singur copil, al adopției unui singur copil sau al îngrijirii unui singur copil;
- 65 de săptămâni – în cazul nașterii a doi copii, al adopției a doi copii sau al îngrijirii a doi copii;
- 67 de săptămâni – în cazul nașterii a trei copii dintr-o singură naștere, al adopției a trei copii sau al îngrijirii a trei copii;
- 69 de săptămâni – în cazul nașterii a patru copii dintr-o singură naștere, al adopției a patru copii sau al îngrijirii a patru copii;
- 71 de săptămâni – în cazul nașterii a cinci sau mai mulți copii dintr-o singură naștere, al adopției a cinci sau mai mulți copii sau al îngrijirii a cinci sau mai mulți copii.

Beneficiile prevăzute în programul "[Pentru viață](#)", se acordă, la naștere, părintelui sau tutorelui unui copil care a fost diagnosticat cu o dizabilitate severă și ireversibilă sau o boală netratabilă care-i pune viața în pericol, care a apărut în perioada de dezvoltare prenatală sau în timpul travaliului. Cuantumul acestui beneficiu este de 4000 PLN.

[Indemnizația „Început bun”](#) este o sumă forfetară anuală de 300 PLN, acordată fiecărui copil care își începe anul școlar până la împlinirea vârstei de 20 de ani (24 pentru copiii cu dizabilități). Indemnizația se acordă independent de venitul familiei.

Părinții copiilor născuți prematur și ai celor născuți la termen care necesită o spitalizare mai îndelungată au dreptul la un [concediu de maternitate suplimentar](#). Aceștia pot recupera timpul petrecut în spital și pot rămâne mai mult timp alături de copilul lor. Acesta este un succes comun al Ministerului Familiei, Muncii și Politicii Sociale și al părții sociale – părinții copiilor născuți prematur, medicii, organizațiile afiliate Coaliției pentru Copiii Născuți Prematur, care au lucrat timp de un an la proiectul de lege.

Prin acest cadru legislativ se oferă 8 sau 15 săptămâni suplimentare de concediu. Legea introduce un concediu de maternitate suplimentar de până la 8 săptămâni sau de până la 15 săptămâni – în funcție de perioada de spitalizare și de săptămâna de sarcină în care se naște copilul, sau de greutatea la naștere.

- Astfel, părinții care au nou-născuți înainte de a 28-a săptămână de sarcină sau cu o greutate la naștere de cel mult 1000 g primesc până la 15 săptămâni de concediu;
- Pentru copiii născuți după a 28-a săptămână de sarcină și înainte de a 37-a săptămână de sarcină și cu o greutate la naștere mai mare de 1000 g părinții primesc până la 8 săptămâni de concediu;
- Pentru nașterile la termen în cazul în care copiii vor necesita spitalizare părinții primesc până la 8 săptămâni de concediu;
- Se va acorda o săptămână suplimentară de concediu pentru fiecare săptămână petrecută de copil în spital;
- Concediul suplimentar se acordă la cerere – părinții decid dacă doresc să îl utilizeze. Acesta este disponibil pentru mame sau tați, precum și pentru tutori legali, părinți care au în plasament un copil și părinți adoptivi;
- Indemnizația pentru perioada concediului de maternitate suplimentar se ridică la 100 % din baza de calcul a indemnizației.

[Cardul pentru familii numeroase](#) este un sistem de reduceri și beneficii suplimentare destinat familiilor cu trei sau mai mulți copii, atât în instituțiile publice, cât și în companiile private. Deținătorii cardului pot beneficia de servicii la preț redus oferite de întreprinderi din sectoarele alimentar, al combustibililor, bancar și al activităților recreative, printre altele. Cardul vine în sprijinul bugetelor familiilor numeroase și facilitează accesul la bunuri și servicii.

[Scutirea impozitului pe venit pentru familiile cu 4 sau mai mulți membri](#) – veniturile de până la 85.528 PLN într-un an fiscal sunt scutite de impozit.

Fiecare părinte sau tutore legal care are dreptul la scutire își utilizează propria limită de scutire. Pentru a beneficia de scutirea de impozit pentru familiile cu patru sau mai mulți copii, cerința de a avea patru copii nu trebuie îndeplinită pe parcursul întregului an fiscal. În scopul acestei scutiri, cerința de a crește patru copii trebuie îndeplinită pe parcursul anului fiscal - chiar și pentru o singură zi. De exemplu, dacă al patrulea copil s-a născut în luna decembrie a unui anumit an, se poate solicita scutirea la depunerea declarației fiscale pentru anul respectiv.

Ca măsură directă de combatere a infertilității medicale și de stimulare a nașterilor, Polonia a revenit la finanțarea integrală de la bugetul de stat a [procedurilor de reproducere asistată \(In Vitro\)](#), începând cu 1 iunie 2024. Programul beneficiază de un buget anual de 600 de milioane PLN pentru anul 2026.

SUEDIA

Cadrul legal: [Codul asigurărilor sociale](#) (cap.11&12 în special)

Sistemul suedez oferă unul dintre cele mai generoase [concedii parentale](#): 480 de zile plătite pentru fiecare copil (în cazul părinților cu custodie comună, zilele se împart în mod egal, câte 240 de zile de fiecare).

- Pilonul egalității („Luni rezervate”): pentru a încuraja ambii părinți să participe la creșterea copilului, 90 de zile sunt netransferabile pentru fiecare părinte (dacă tatăl nu își ia cele 90 de zile, acestea se pierd, nu pot fi trecute mamei).
- Pentru primele 390 de zile, indemnizația se calculează la aproximativ 80% din venitul anterior al părintelui (până la un plafon maxim). Restul de 90 de zile sunt plătite la un nivel minim fix stabilit prin lege (în prezent, 180 SEK pe zi).
- Zilele pot fi luate sub formă de zile întregi, jumătăți, sferturi sau chiar optimi de zi, până când copilul împlinește vârsta de 12 ani.

[Politica de susținere a familiei](#) se constituie din trei piloni: indemnizații, asigurarea parentală și asigurarea îngrijirii copilului, finanțată public. Politicile suedeze de profil reprezintă unul dintre cele mai clare exemple de model „*dual-earner*”, în care părinții sunt încurajați să participe pe piața muncii, dar să fie implicați totodată în activitățile de îngrijire a copiilor.

Îngrijirea publică pentru copii este garantată tuturor părinților și operează astfel: cele mai multe instituții sunt deschise de la 6.30 a.m pînă la 18.30 p.m. Preșcolarii cu vârste cuprinse între 3 și 6 ani dispun de gratuitate pînă la 15 ore săptămînal. Taxele plătite de părinți sunt direct proporționale cu veniturile și invers proporționale cu numărul de copii dintr-o familie (până la 3% din venit, dar nu mai mult de 123 euro), acoperind, în realitate, 11% din costul real. Ca urmare, o proporție de 51 % dintre copiii cu vârste sub trei ani și de 95 % cu vârste cuprinse între trei și șase ani beneficiază de aceste servicii. Îngrijirea medicală (inclusiv cea dentară) este gratuită pînă la vârsta de 20 de ani.

[Programul de asistență financiară pentru copii](#) dă dreptul tuturor părinților la o indemnizație forfetară pentru fiecare copil pînă când acesta împlinește vârsta de 16 ani. Acesta este un program universal care include toți părinții, indiferent de venit. În unele situații, sunt eligibili pentru alocație și copiii care trăiesc într-o altă țară UE / SEE sau Elveția. Se pot aplica reguli speciale și pentru familiile în care părinții locuiesc și lucrează în diferite țări ale UE.

[Alocația pentru copii](#), plătită lunar, este în cuantum de 1250SEK sau 625SEK pentru fiecare părinte, dacă există doi tutori. În calitate de părinte natural, beneficiul se plătește automat din prima lună după naștere pînă la vârsta de 16 ani. În cazurile de adopție, alocația este plătită din momentul adopției. Pentru a stimula familiile să aibă mai mult de un copil, statul acordă automat un *supliment progresiv* începînd cu al doilea copil. Suma suplimentară crește exponențial pentru al treilea, al patrulea și al

cincilea copil. Suplimentul progresiv pornește de la suma de 150 SEK pentru doi copii și crește în funcție de numărul de copii. (730SEK pt 3 copii, 1740SEK pt 4 copii)

Suedia a realizat un sistem de plafonare maximă a taxelor ([maxtaxa](#)) pentru educația timpurie (*förskola*).

Costul lunar al creșei sau grădiniței este calculat ca procent din venitul gospodăriei și nu poate depăși un prag maxim absolut stabilit anual de guvern (pentru primul copil este de maximum 3% din venit, dar plafonat la o sumă de aproximativ 1.547 SEK/lună). Pentru al doilea și al treilea copil înscriși în același timp, procentul și plafonul scad drastic, iar de la al patrulea copil serviciul devine gratuit. În plus, de la vârsta de 3 ani, toți copiii au dreptul la 525 de ore pe an de educație preșcolară complet gratuită.

Alocația extinsă pentru copiii care au împlinit 16 ani, se acordă în următoarele condiții:

- dacă studiază la liceu, [Consiliul Suedez pentru Finanțarea Studenților](#) (CSN) va plăti o indemnizație de studiu; prima plată se va efectua în ultima zi bancară din trimestrul ulterior momentului în care copilul împlinește 16 ani și subvenția va fi plătită până în luna iunie a anului în care acesta atinge vârsta de 20 de ani;

- dacă este încă în școala obligatorie sau în *gymnasium* (echivalentul școlii postliceale), Agenția Suedeză de Asigurări Sociale va plăti alocația extinsă până inclusiv în luna în care copilul termină cursul sau încetează studiile.

Alocația extinsă pentru copii și indemnizația de studiu sunt ambele în cuantum de 1250SEK pe lună.

Sprijinul pentru întreținere se acordă în cazul unui copil care locuiește cu un singur părinte iar celălalt părinte nu plătește contribuția de întreținere pentru copil. Cuantumul ajutorului de întreținere depinde de vârsta copilului:

- 0-6 ani, maximum 1673SEK;
- 7-14 ani, maximum 1823SEK;
- ≥ 15 ani, maximum 2223SEK.

Alocație pentru locuințe: se acordă familiilor care au copii sub vârsta de 18 ani; valoarea alocației depinde de costurile de locuință, de mărimea locuinței, de venitul gospodăriei și de numărul de copii; copiii cu vârsta mai mare de 18 ani pot fi luați în considerare dacă primesc ajutor pentru studiu sau alocație extinsă pentru copii, neexistând o limită superioară de vârstă pentru primirea alocației extinse.

Tratamentele destinate reproducerii asistate sunt decontate doar pentru o singură naștere.

Legea privind integritatea genetică prevede că parteneriatele înregistrate, cuplurile căsătorite, partenerii care conviețuiesc și femeile singure pot beneficia de inseminare artificială sau fertilizate in vitro în cadrul sistemului public de sănătate. Procedeele de fertilizare asistată sunt finanțate de către autoritățile locale.

UNGARIA

În ultimii ani, susținerea familiilor și promovarea pro-natalismului au fost obiective importante pe agenda guvernamentală (2018 fiind declarat Anul familiilor).

Comparativ cu alte țări membre UE sau OCDE, Ungaria cheltuie sume foarte mari pentru politicile familiale.

[Planul de acțiune pentru protecția familiei](#), lansat în februarie 2019, include șapte elemente cheie:

- 1) împrumut preferențial pentru locuință sau alocație pentru pregătirea apariției unui copil („babaváró támogatás”);
- 2) prelungirea programului de scutire a creditului ipotecar;
- 3) scutirea de impozit pe venit pe viață pentru mamele cu patru (sau mai mulți) copii;
- 4) programul de achiziții auto;
- 5) servicii complete de creșă;
- 6) alocație pentru îngrijirea copilului pentru bunicii care lucrează.

Elementele planului au fost puse în aplicare prin mai multe măsuri legale.

- [Decretul Guvernului nr. 44/ 2019](#). (III. 12.) privind indemnizația pentru nou-născut (în vigoare de la 1 iulie 2019) oferă un împrumut preferențial fără dobândă: până la 11 milioane HUF, pentru cuplurile căsătorite care sunt pregătite pentru a da naștere unui copil și în care soția trebuie să aibă vârsta cuprinsă între 18 și sub 35 de ani. La nașterea (sau adopția) primului copil, rambursarea va fi suspendată timp de trei ani. La nașterea (sau adoptarea) celui de-al doilea copil, suma datoriei va fi redusă cu 30%. La nașterea (sau adoptarea) celui de-al treilea copil, împrumutul se va transforma într-o subvenție nerambursabilă (datoria va fi anulată). Dacă în primii cinci ani nu se naște sau nu este adoptat un copil, soții trebuie să ramburseze împrumutul și dobânda aferentă, împrumutul preferențial transformându-se într-un împrumut comercial. Dacă un cuplu nu reușește să aibă un copil în primii 5 ani și pierde inițial dobânda subvenționată, dar are un copil mai târziu (de exemplu în anul 7), kamatmentesség (dobânda 0%) se reactivează pentru restul perioadei din acel moment, iar ratele pot fi din nou suspendate.
- [Decretul Guvernului nr. 1056 45/ 2019](#). (III. 12.) privind indemnizația pentru familiile numeroase în vederea achiziționării unui autoturism (în vigoare de la 1 iulie 2019) stabilește criteriile de eligibilitate și condițiile de îndeplinit. Alocația este nerambursabilă și poate fi solicitată până la 31 decembrie 2022. Sunt eligibile pentru acest tip de sprijin familiile cu trei sau mai mulți copii (inclusiv

fătu din a 12-a săptămână de sarcină) - cupluri căsătorite, parteneri de drept comun și părinți singuri. Trebuie achiziționate doar autoturisme noi cu cel puțin șapte locuri. Alocația are o valoare de 7 700 euro care poate fi combinată cu un împrumut auto sau cu un leasing deschis. Mașina achiziționată nu poate fi vândută în termen de trei ani și trebuie să dețină un autocolant care să afișeze sigla guvernului "Ungaria prietenoasă cu familia".

- [Hotărârea Guvernului nr. 1110/ 2019](#) (III. 12.) privind măsurile guvernamentale care urmează să fie luate în cadrul Planului de acțiune pentru protecția familiei abordează crearea unui sistem complet de servicii de creșă destinate copiilor cu vârsta de până la 3 ani, prevăzut cu 70 000 de locuri disponibile până la 30 iunie 2022. În mai 2019, a fost numit un comisar special în cadrul Ministerului Resurselor Umane care să coordoneze dezvoltarea serviciilor de creșă.
- [Legea XXXII din 2019](#) privind modificările legislative necesare pentru introducerea Planului de acțiune pentru protecția familiei (care intră în vigoare la 1 iulie 2019) abordează două elemente: indemnizația pentru nou-născuți (prevederi privind rolul statului ca garant pentru împrumuturile acordate în cadrul acestei scheme de indemnizații) și modificarea Legii privind impozitul pe veniturile persoanelor fizice.
- [Proiectul de lege nr. T/6191](#) privind modificarea anumitor acte referitoare la introducerea alocației pentru îngrijirea copiilor destinată bunicilor aflați în activitate, precum și acordarea unor zile libere la nașterea nepoților.

[Credite și Subvenții pentru Locuințe \(Programul CSOK Plusz\)](#) a intrat în vigoare într-o formă extinsă, programul CSOK Plusz oferă împrumuturi ipotecare cu dobândă subvenționată de stat (plafonată la 3%) pentru achiziția sau extinderea unei locuințe.

- suma acordată crește în funcție de numărul de copii asumați de tinerii căsătoriți: până la 15 milioane huf (pentru 1 copil), 30 de milioane huf (pentru 2 copii) și maximum 50 de milioane huf (pentru 3 sau mai mulți copii).
- la nașterea celui de-al doilea copil, statul șterge 10 milioane huf din soldul creditului, iar o sumă identică este anulată la fiecare copil următor.

Toate celelalte măsuri ale Planului de acțiune pentru protecția familiei sunt disponibile pentru familiile monoparentale sau pentru partenerii de drept comun, inclusiv cupluri de același sex. Eligibilitatea cuplurilor de același sex a fost confirmată de Ministerul Resurselor Umane în legătură cu Schema de creare a locuinței pentru familii ("CSOK").

[Alocația la naștere](#) constă într-o sumă forfetară unică echivalentă cu 225 % din baza de referință socială (szociális vetítési alap) (64 125 HUF) sau cu 300 % pe copil în cazul gemenilor (85 500 HUF).

Mamele au dreptul la [indemnizația pentru îngrijirea nou-născutului](#) pe durata concediului de maternitate, pentru o perioadă de maximum 168 de zile de la naștere. Durata maximă a concediului de maternitate este de 24 de săptămâni, dintre care 4 pot

fi luate înainte de data estimată a nașterii. Indemnizația pentru îngrijirea nou-născutului este egală cu 100 % din salariul mediu zilnic pe perioada prevăzută de lege.

Alocația familială (Családi pótlék) – este o alocație lunară destinată acoperirii cheltuielilor legate de creșterea și educația copiilor dintr-o familie. Beneficiarul poate fi părintele biologic, soțul/soția părintelui biologic, părintele adoptiv, părintele de plasament, tutore sau orice altă persoană la care copilul a fost plasat temporar. Valoarea alocației familiale a rămas neschimbată în 2026. Valoarea prestației variază între 12.200 HUF și 25.900 HUF pe lună, în funcție de numărul de copii și de tipul de familie. De ex:

- în cazul unei familii cu un singur copil: 12.200 huf;
- în cazul unui părinte singur care crește un copil: 13.700 huf;
- pentru o familie cu doi copii (pe copil): 13.300 huf;
- în cazul unui părinte singur cu doi copii (pe copil): 14.800 huf.

Alocația pentru îngrijirea copilului (Gyermekgondozást segítő ellátás) se acordă părintelui, soțului/soției părintelui, părintelui adoptiv sau tutorelui unui copil crescut sub acoperișul său până la vârsta de 3 ani sau, în cazul gemenilor, până la sfârșitul primului an de școlarizare obligatorie, iar în cazul unui copil cu boală cronică sau cu handicap grav, până la vârsta de 10 ani. Valoarea alocației este fixă: 28.500 HUF brut pe lună (25.650 HUF net, după deducerea contribuției la pensie de 10%).

Ajutorul pentru creșterea copiilor (Gyermeknevelési támogatás) - se acordă părintelui, soțului/soției părintelui, părintelui adoptiv sau tutorelui care crește trei sau mai mulți copii minori în gospodăria sa. Quantumul alocației pentru creșterea copiilor (GYET), acordată de la împlinirea vârstei de 3 ani până la împlinirea vârstei de 8 ani, este de 28.500 Ft pe lună.

Alocația pentru îngrijirea copilului (Gyermekgondozási díj) - părintele considerat îndreptățit în cadrul sistemului de asigurări de sănătate – fie mama, fie tatăl – poate avea dreptul la o taxă pentru îngrijirea copilului până când copilul împlinește vârsta de 2 ani (sau vârsta de 3 ani în cazul gemenilor). Alocația pentru îngrijirea copilului reprezintă 70 % din câștigul brut mediu zilnic pentru perioada prevăzută de lege. Suma maximă este de 70 % din dublul salariului minim (407 120 HUF pe lună în 2025). Părinții cu vârsta sub 25 de ani și mamele cu vârsta sub 30 de ani pot beneficia de o alocație pentru îngrijirea copilului cu o valoare netă mai mare.

Scutirea totală de impozit pe viață pentru mamele cu 4 copii (NÉTAK) - mamele care nasc sau adoptă și cresc cel puțin 4 copii sunt scutite pe viață în proporție de 100% de la plata impozitului pe venitul din muncă (salarii, contracte de activitate independentă etc.). Facilitatea rămâne activă permanent, chiar și după ce copiii devin adulți și părăsesc locuința familială.

Femeile care devin mame înainte de a împlini vârsta de 30 de ani beneficiază de o scutire totală de la plata impozitului pe venit (SZJA) de la momentul nașterii (sau din a

91-a zi de sarcină) până la finalul anului în care împlinesc 30 de ani. Măsura se aplică indiferent dacă este vorba despre primul, al doilea sau al treilea copil.

Alocația fiscală familială (Családi adókedvezmény)

Spre deosebire de scutirea totală pentru 4 copii, această alocație reduce baza de impozitare lunară a unuia dintre părinți (sau se poate împărți între soți) în funcție de numărul de copii aflați în întreținere:

- 1 copil: reducerea bazei de impozitare cu 66.670 HUF (echivalentul unei reduceri nete de 10.000 HUF / lună).
- 2 copii: reducerea bazei de impozitare cu 133.330 HUF per copil (echivalentul a 20.000 HUF net / lună per copil, adică 40.000 HUF în total).
- 3 sau mai mulți copii (familii numeroase): reducerea bazei de impozitare cu 220.000 HUF per copil (echivalentul a 33.000 HUF net / lună per copil). De exemplu, o familie cu 3 copii își reduce impozitul net datorat cu 99.000 HUF lunar.

În Ungaria, examinările și tratamentele pentru infertilitate (inclusiv intervențiile chirurgicale și medicamentele) sunt finanțate în proporție de 100% de stat, în cadrul sistemului de asigurări sociale. Această finanțare se acordă de drept, în conformitate cu [Ghidul NEAK privind finanțarea procedurilor de tratament al infertilității](#). Tranziția clinicilor de la privat la stat a fost definitivată prin legislația intrată în vigoare la 1 iulie 2022 (bazată pe amendamentele începute în 2021). Conform acestei legi, activitățile de reproducere asistată pot fi efectuate exclusiv de instituții medicale aflate în proprietatea sau sub controlul direct al statului.

[Legea cu privire la tratamentul de reproducere asistată](#) nu prevede criterii de eligibilitate bazate pe orientare sexuală, dizabilitate sau stare civilă.

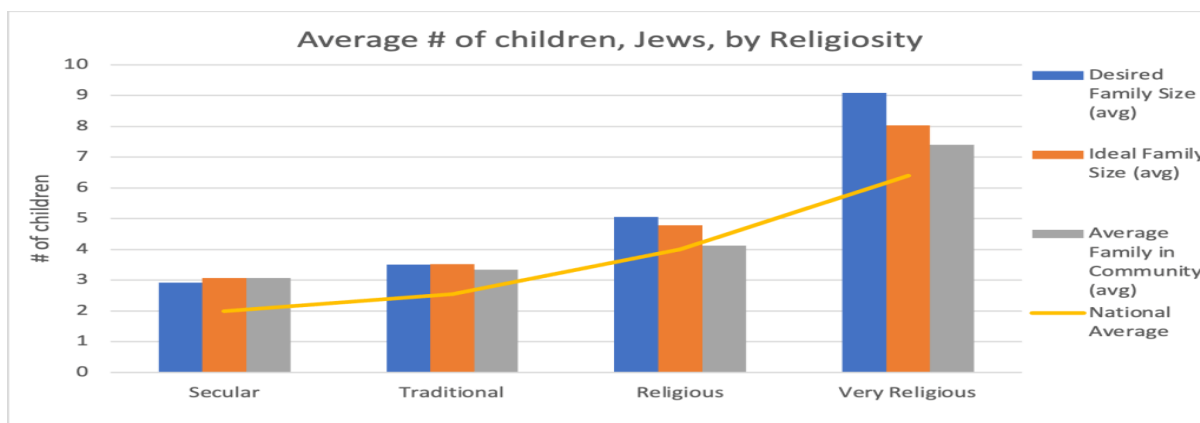
STATE NON-UE - ISRAEL

Israelul ocupă o poziție unică printre economiile dezvoltate OECD (în timp ce toate celelalte state OECD se confruntă cu un declin semnificativ al numărului de copii/familie, cu rate de fertilitate mult sub nivelul de înlocuire a populației de 2,1 Israelul își menține o rată totală de fertilitate (RTF) de aproximativ 2,9 până la 3,0 copii per femeie). Proiecțiile plasează societatea israeliană pe o traiectorie către 15 milioane de locuitori la cea de-a 100- a aniversare a sa, în 2048, și o populație de 20 de milioane de locuitori până în 2065 (populația din Israel, pentru că numărul evreilor pe mapamond era de peste 17 milioane în 2023¹

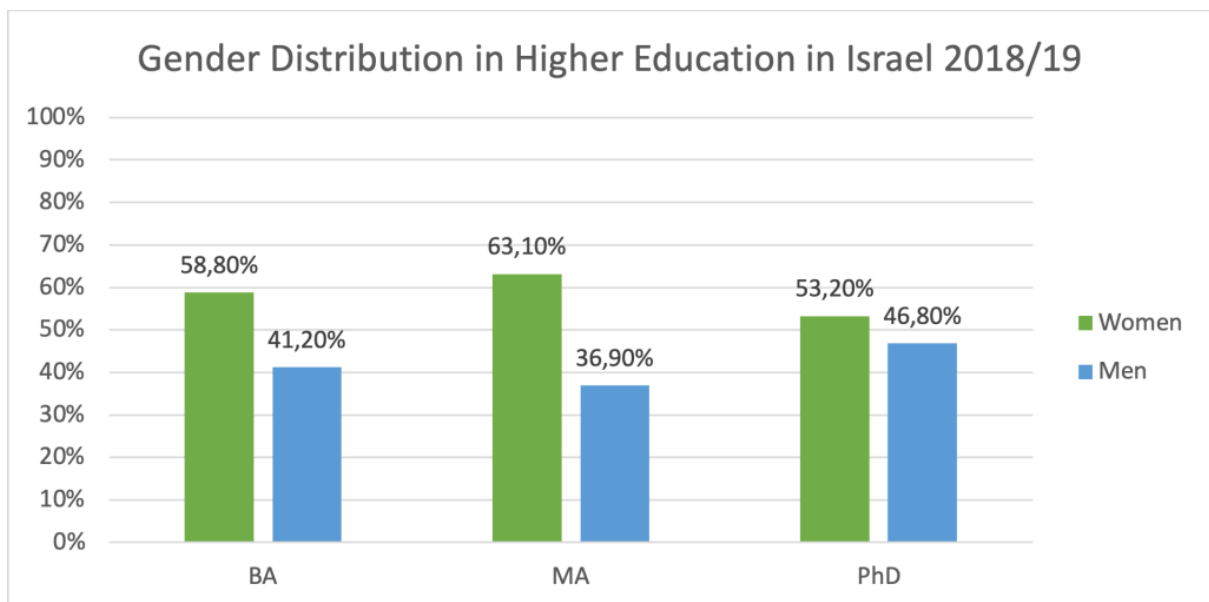
¹ <https://data.jppi.org.il/en/dashboard/demography/>

Excepționalismul demografic al Israelului nu se datorează doar unei culturi conservatoare, pentru că această realitate este specifică și comunităților seculare, precum și celor religioase și ultra-ortodoxe, fiind susținut de un mix robust de politici statale implícite, la care se adaugă prioritățile de securitate națională (nevoia de soldați este constantă, de la războiul de independență / 1947-1949 în prezent) precum și normele culturale înrădăcinate².

Între factorii care contribuie la natalitatea crescută: femeile și bărbații participă la forța de muncă în rate aproape identice; apoi, femeile sunt extrem de bine educate, reprezentând un procent mai mare din studenții din învățământul superior în toate sectoarele, cu excepția doctoranzilor în domeniile STEM, și chiar și în aceste domenii, cifrele se îndreaptă spre o creștere a numărului de femei.

² Haredi / Ultra-Orthodox] -----> Average TFR: ~6.0+
 (High religious command, communal "club good" dynamic) |
 [National Religious] -----> Average TFR: ~3.8
 (Zionist ideals blended with traditional practice) |
 [Secular / Hiloni] -----> Average TFR: ~2.2 - 2.5
 (Significantly higher than standard Western secularism) Sursa <https://overpopulation-project.com/because-everyone-else-is-not-doing-it/> deci numărul de nașteri/femeie: peste 6 la Haredi, 3,8 la religiozii tradiționali / sionism; 2,2-2,5 la comunitățile seculare /hiloni, semnificativ peste secularii din Occident). Societatea israeliană este formată în proporție de aproximativ 80% din evrei, dintre care 48% se identifică drept seculari, 27% drept tradiționaliști, 17% drept ortodocși și 8% drept haredi (ultra-ortodocși)

Guvernul oferă sprijin structural, puternic subvenționat, în moduri care reduc drastic dificultățile legate de a avea copii:

- **Îngrijire medicală reproductivă universală și FIV:** Israelul este renumit la nivel global pentru infrastructura sa de fertilitate finanțată de stat. Sistemul național de sănătate subvenționează integral tratamente nelimitate de fertilizare in vitro (FIV) pentru femeile cu vârsta de până la 45 de ani pentru primii doi copii. Acest lucru a normalizat reproducerea prin metode medicale și a transmis un semnal clar că statul consideră fiecare copil potențial ca o resursă națională.
  - Conform [Legii Naționale de Asigurări de Sănătate](#), FIV este tratată ca un drept medical fundamental, mai degrabă decât ca o procedură electivă opțională. Eligibilitate și domeniu de aplicare:
    - Regula „celor doi copii”: statul oferă finanțare aproape totală pentru cicluri nelimitate de FIV pentru ca orice femeie să conceapă până la doi copii cu partenerul ei actual.
    - Demografie: eligibilitatea se aplică tuturor cetățenilor și rezidenților din Israel, indiferent de starea civilă sau orientarea sexuală. Femeile singure, cuplurile heterosexuale și cuplurile de lesbiene au acces egal la fondurile publice.
    - Plafoane de vârstă: finanțarea publică acoperă tratamentele care utilizează ovulele proprii ale unei femei până la vârsta de 45 de ani. Dacă o femeie se bazează pe o donație de ovule, limita de vârstă finanțată de stat se extinde până la vârsta de 54 de ani.
- **Infrastructura maternității și a familiei:** statul prevede 15 săptămâni de concediu de maternitate plătit integral (finanțat prin asigurările naționale, nu prin impozitarea directă a angajatorului), creșe publice puternic subvenționate începând de la vârsta de trei ani și credite fiscale substanțiale, acordate per copil.

Accesul la avort și contracepția sunt disponibile prin intermediul sistemului național de sănătate. Eforturile recente au [redus și mai mult barierele în calea accesului la avort](#); peste 90% dintre femeile care solicită un avort primesc această procedură.

De menționat: costurile vieții sunt printre cele mai ridicate din OECD³ dar guvernul israelian oferă o gamă largă de programe pentru a sprijini familiile, inclusiv educație finanțată public de la vârsta de 3 ani, concediu de maternitate/paternitate plătit, ajutoare de naștere și transferuri lunare de numerar per copil, precum și beneficii fiscale pentru părinți.

Beneficiile oferite de Israel sunt totuși limitate în comparație cu beneficiile pro-familie oferite în țările UE. Este greu de susținut, așadar, că guvernul este puternic pronatalist din punct de vedere fiscal, în afară de furnizarea excesiv de generoasă a tratamentelor de fertilitate. Prin urmare, cel mai important factor de luat în considerare într-o țară cu fertilitate ridicată este rolul influențelor sociale, culturale și religioase⁴. Acest lucru este în concordanță cu alte cercetări și înseamnă că factorii de decizie politică trebuie să își extindă proiecțiile dincolo de economie, educație și egalitate de gen.

Nu în ultimul rând, în Israel, politica pro-natalistă nu poate fi separată de identitatea fundamentală a statului și de realitatea sa geopolitică, conform unor ținte programatice:

- **Politica demografică:** din punct de vedere istoric, factorii de decizie israelieni au privit creșterea populației prin prisma supraviețuirii și suveranității naționale. Menținerea unei majorități evreiești decisive în cadrul statului a fost considerată vitală pentru conservarea caracterului său democratic și evreiesc. Simultan, fertilitatea ridicată a fost considerată o contrapondere strategică față de adversarii regionali (practic Israel are ca vecini state arabe cu o populație totală de peste 200 de milioane de locuitori)
- **Ecoul istoric al Holocaustului:** acesta este un factor psihologic profund în istoria modernă a Israelului și a evreității din întreaga lume și a constituit impulsul de a reconstrui populația evreiască în urma traumei Holocaustului. Procrearea este frecvent prezentă în discursul cultural nu doar ca o preferință privată, ci ca un act de rezistență și continuitate națională.
- **Reziliența în timp de război⁵:** conform analizelor sociologice, deși crizele majore determină scăderea ratei natalității în majoritatea națiunilor occidentale, Israelul se confruntă frecvent cu o *creștere* paradoxală a nașterilor în timpul sau imediat după crizele de securitate prelungite, determinată de un reflex comunitar specific⁶.

---

³https://www.oecd.org/en/publications/oecd-economic-surveys-israel-2025_d6dd02bc-en/full-report/addressing-the-high-cost-of-living_bfe408a2.html

⁴ Cultura este adevăratul motor al ratei ridicate a natalității din Israel; așteptarea de bază în aproape toate sectoarele societății israeliene este ca o familie standard să fie formată din părinți și cel puțin trei copii.

⁵ Conceptul lui David Ben-Gurion conform căruia trebuie creat un avantaj uman calitativ împotriva avantajului cantitativ al vecinilor ostili Israelului și-a dovedit validitatea atât în sfera securității, cât și în cea civilă

⁶ Rata nașterilor în Israel a înregistrat o creștere semnificativă, un adevărat „baby boom” pe timp de război, la aproximativ nouă luni după atacurile din 7 octombrie 2023; în anul 2024, numărul total de nașteri din Israel a sărit la aproximativ **181.000**, comparativ cu 172,500 de nașteri înregistrate în 2023.

Măsuri de sprijin financiar

În Israel, cuantumul alocației lunare pentru copii (plătită de Institutul de Asigurări Naționale – *Bituach Leumi*) variază în funcție de ordinea nașterii copilului în familie. Sumele valabile sunt exprimate în șekeli israelieni (NIS):

- **173 NIS** pentru primul copil (cca 51euro)
- **219 NIS** pentru al doilea copil
- **219 NIS** pentru al treilea copil
- **219 NIS** pentru al patrulea copil
- **173 NIS** pentru al cincilea copil și următorii

(În Israel, salariul minim lunar este de cca 1400-1500 de euro, salariul mediu fiind în jurul a 3400 de euro; un funcționar public are un salariu care variază între 2400-3500 euro, până la 4600 de euro cu vechime maximă)

Programul obligatoriu de economii pentru copii

Pe lângă alocația menționată mai sus, statul israelian depune automat 58 NIS pe lună într-un fond de economii deschis pe numele fiecărui copil. Părinții pot alege să mai adauge încă 58 NIS lunar din contul alocației, dublând suma economisită la 116 NIS pe lună.

Suplimentul pentru sprijin social: familiile care primesc ajutor de venit sau pensie alimentară de la *Bituach Leumi* încasează un supliment de 113 NIS pentru al treilea și al patrulea copil.

Indemnizația pentru copii cu dizabilități: valoarea acesteia pornește de la 1.943 NIS (pentru un grad de dizabilitate de 50%) și ajunge până la 9.126 NIS (grad de 235%).

Prima de naștere (*Birth Grant*): se acordă o singură dată la nașterea copilului și este în valoare de 2.103 NIS pentru primul născut, 946 NIS pentru al doilea și 631 NIS începând cu al treilea.

Alocațiile se plătesc în fiecare lună în data de 20 și se acordă pentru toți copiii care au rezidența în Israel până la împlinirea vârstei de 18 ani. Detaliile complete pot fi verificate direct pe [Pagina Oficială Bituach Leumi](#)

Creșterea natalității nu are numai aspecte pozitive (jumătate dintre copii primesc un nivel de educație limitat, iar rata natalității ultraortodoxe crește masiv numărul bărbaților care nu lucrează, ceea ce l-a determinat pe profesorul Dan Ben-David, președintele [Institutului Shoresh pentru Cercetări Socio-Economice](#), să remarce: „Nu vom putea finanța sănătatea, asistența socială și securitatea”). În concluzie, modelul israelian din ultimii ani este unic din orice punct de vedere, combinația dintre o economie avansată și o rată ridicată a natalității nefiind comună în lumea modernă dar, conform majorității perspectivelor economice, continuarea modelului nu este sustenabilă pe termen lung din mai multe motive: condițiile naturale ale Israelului vor face foarte dificilă menținerea realizărilor economice în condiții schimbătoare de creștere a densității populației - suprafața mică a Israelului, combinată cu creșterea populației în rândul grupurilor a căror contribuție la economie este minoră, va face dificilă continuarea îmbunătățirii calității vieții locuitorilor, dacă tendințele actuale continuă.

BIBLIOGRAFIE

- https://www.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/Policy_responses_low_fertility_UNFPA_WP_Final_corrections_7Feb2020_CLEAN.pdf
- https://www.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/EN_State%20of%20World%20Population%20report%202025.pdf
- https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Fertility_statistics
- <https://ec.europa.eu/eurostat/web/interactive-publications/demography-2026>
- <https://academic.oup.com/hropen/article/2020/1/hoz044/5715201>
- <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=CELEX:52023DC0577>
- <https://www.elfac.org/a-europe-of-families-challenges-and-opportunities/>
- <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32019L1158&qid=1713272171351>
- [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2024/762302/EPRS_BRI\(2024\)762302_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2024/762302/EPRS_BRI(2024)762302_EN.pdf)

ROMÂNIA

- <https://www.mmanpis.ro/beneficii-de-asistenta-sociala/>
- <http://www.mmuncii.ro/j33/images/Documente/Legislatie/L272-2004-R.pdf>

CROAȚIA

- <https://www.zakon.hr/z/214/Zakon-o-rodiljnim-i-roditeljskim-potporama>
- <https://hzzo.hr/rodiljne-i-roditeljske-potpore>

DANEMARCA

- <https://www.retsinformation.dk/eli/ta/2019/63>
- <https://lifeindenmark.borger.dk/family-and-children/day-care/childcare-facilities-for-young-children>
- <https://www.dst.dk/en/Statistik/emner/borgere/befolkning/fertilitet>

FRANȚA

- <https://www.caf.fr/allocataires/droits-et-prestations/s-informer-sur-les-aides/petite-enfance/la-prestation-d-accueil-du-jeune-enfant-paje>
- https://www.cleiss.fr/docs/regimes/regime_france/an_4.html
- https://www.cleiss.fr/docs/regimes/regime_france/an_a1.html
- <https://bulletins-officiels.social.gouv.fr/sites/textes-officiels/files/2026-03/SFHS2607952J.pdf>
- https://bulletins-officiels.social.gouv.fr/sites/textes-officiels/files/2025-12/SFHS2535630J_0.pdf

IRLANDA

- <http://www.irishstatutebook.ie/eli/2019/act/35/enacted/en/html?q=Parent%27s+Benefit>
- <https://www.gov.ie/en/press-release/2d19d3-minister-for-health-announces-plans-to-roll-out-a-model-of-care-for-/>

POLONIA

- <https://www.gov.pl/web/rodzina/rodzinny-kapital-opiekunczy-projekt-ustawy-trafil-do-konsultacji-spoecznych>
- <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20240000858>
- <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20140001863/U/D20141863Lj.pdf>
- <https://www.gov.pl/web/zdrowie/in-vitro>
- <https://www.gov.pl/web/zdrowie/10-tysiecy-powodow-do-radosci--10-tysiecy-urodzonych-dzieci-dzieki-in-vitro>

SUEDIA

- <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1130&langId=en&intPageId=4804>
- https://www.forsakringskassan.se/privatpers/foralder/bostadsbidrag_barnfamiljer
- https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/skollag-2010800_sfs-2010-800/#K8

UNGARIA

- <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=A1900044.KOR>
- <https://csalad.hu/csaladvedelmiakcioterv/hirek>
- <https://www.allamkincstar.gov.hu/csaladok-tamogatasa>